

դաքակիրթ ուստաններ. այս աշխարհամասերուն վրայ իր վերջին շրջանը բրաւ 1934-ին, իբրեւ լիազօր նուիրակ եւ ներկայացուցիչ Ամենայն Հայոց Հայրապետի, 1938 Սեպտ. 4-ին Ամերիկայի Ազգ. Երեսօրհանական Ժողովը, հաւանակ իր կամբին, զինք կ'ընտրէր առաջնորդ Ամերիկահայութեան: Հոս իր կազմակերպչական, կրթական եւ կրօնական աշխատութիւնները փրկաբոր դեր մը ունեցան պառակտուած այս զաղութին մէջ, իր շուրջ խմբելով Ամերիկահայ գործիչներու մեծ թիւ մը, գրաւելով անխտիր բոլորին համակրանքն ու հիացումը, ներշնչելով և առաջնորդելով զանոնք ազգային ծառայութեանց:

Ահա այս կարգի անստղիւտ արժանիքներով անձնաւորութիւն մըն է որ կը բազմի Կիլիկիոյ Գահուն վրայ: Եկեղեցական մը որ աւելի քան յիսուն տարիներ ծառայած է իր Ժողովուրդին՝ զրով, խօսքով ու գործով, իր կոչումի և դերի արժանավայել զիտակցութեամբ, որ ռասակաւ ընտրեալներու առանձնաշնորհն է միայն:

Անթիլիասի Կիլիկեան նորահաստատ Աթոռը շնորհիւ իր բարեյիշատակ նախորդներուն, նշանակալից քայլեր առաւ: Կաթողիկոսարան, Կաթողիկէ, Դպրոց, Տպարան տակաւ խորացուցին հիմերը աւագուտի մը վրայ նստած այս Հաստատութեան, և սիրոյ ու խնամքի նուիրումներով հասցուցին զայն գոհացուցիչ վիճակի մը:

Խտացուած այս ակնարկը՝ ըսելու համար թէ այս Հաստատութիւնը առաջին օրէն քայլ առ քայլ, հաւատարիմ մեր պատմութեան ոգիին՝ յառաջացած է, հասնելու համար այսօրուան բարեկարգ վիճակին: Սակայն Անթիլիասը իր դերին համապատասխան Հաստատութիւն մը կարենալ ըլլալու համար, այս ընտրութիւնը պէտք է սկիզբ մը նկատուի նոր իրազօրծումներու: Ձեռն բաւեր միայն արտաքին կարելիութիւններ, երբ պակսի իմացական եւ հոգեկան մըթնոլորտը, կ'ակնարկենք այն ոգիին որ բնաւ չպակսեցաւ մեր նուիրապետական Հաստատութիւններուն և կրօնական յարկերուն, ընելով զանոնք լուսոյ վառարաններ և սրբութեան շնչարաններ:

Յիսուն տարիներ առաջ, Կիլիկիոյ Աթոռը քովընտի պատուհան մըն էր, բացուած Հայ հոգիին վրայ, զրեթէ զուտ կրօնական: Այսօր ան զրեթէ մըշակոյթ մըն է, ամբողջական կատար մը, Կաթողիկէ մը Հայ հոգիին համար, ուր կը կրկնուի Հայ վերածնունդի յաւիտեական խորհուրդը: Դժուար է հաւատալ թէ ինչպէս բուսան այս բոլորը ամայի մը վրայ: Անթիլիաս, այսօր աւելի քան իրականութիւն մըն է և Սփիւռքի ամենէն ծանր, խորայնոյ ձգողութիւն ունեցող սրբատեղին Հայ մտքին ու հոգիին վերեւ: Այս ամէնը քեզմէ քեզի, Հայ Ժողովուրդ. զի դուն աղբիւրն ես բոլոր կարելիութեանց, և քու յաւիտեական յոյսդ ու հաւատքդ է որ քեզ կը մղէ այս կառուցումներուն:

Նիւթի մարզին վրայ այս փառքը կը մնայ փառաւորել հոգիի ու մտքի կեանքով: Մենք կը հաւատանք Անթիլիասին որ Սիւրիոյ և Լիբանանի հոծ Հայութեան վառարանը կը հանդիսանայ՝ հոգեկան և իմացական արժէքներու մասին: Ու մանաւանդ կը հաւատանք անոր նորընտիր Գահակալ Վեհ. Գարեգին Կաթողիկոսին, երաշխաւորուած այդ արժէքներու շուրջ կիսադարեան իր խանդավառ սպասով:

Կ'ըսենք այսպէս, խորհելով որ եթէ Կիլիկիոյ Աթոռը յիսուն տարիներ

առաջ, ինչպէս ըսինք, տեղական մասնաւոր Աթոռ մըն էր Հայ հոգիին մէջ, առանց ուրիշ անդրադարձի, այսօր իր խորհուրդը, իր իմաստը և իր դերը, առաւել քան ընդարձակ կը դասենք: Անթիլիասը երուսաղէմի Պատրիարքութեան հետ միասին, Սփիւռքի հոգեւոր կեանքին ու իմացական մարզին վրայ պարտին ըլլալ տիրական մատուցներ, օժանդակելու համար ոչ միայն Միջին Աւելքի, այլ բովանդակ Սփիւռքի ազգային մշակոյթի պահպանման և որակային ազնուացման:

Մեր ժողովուրդին սիրտը միշտ բաց է սրբազան ու հաւատարիմ ձայններուն: Նորընտիր Գահակալը ողբի մարդ է, հրաշքի ընդունակ պաշտօնեան՝ աղաղակող ու բազմերես պահանջներուն դիմաց: մարդը որուն տիրական անձը կրնայ գլորդել հոգիները, անոնցմէ առնելու համար անմահ իսկութիւնը արգաւանդ կեանքին: Վերջապէս մարդը, որ քարերը հացի և սիրտերը սսկիի փոխելու կախարդանքն ունի:

Իլիլիկոյ Աթոռին համար առաջին աստիճանի անհրաժեշտութիւն է բաց հոգիով և սրտով դիմելու մեր ժողովուրդի ոյժերու անթառամ շտեմարանին՝ անկէ վերքերելու համար այն որ բաւեց դարուց ի դարս այս ժողովուրդի հաւաքականութիւնը, ողբէն խտութիւնը անվթար պահելու:

Վստահ ենք թէ ամբողջ Սիւրիոյ և Լիբանանի Հայութիւնը պիտի ընդառաջէ՝ ամէն անգամ որ Նորին Սրբութիւնը կարիք զգայ զօրացնելու հոգեւոր և իմացական կազմակերպութիւնը, օժտելու համար զանոնք արդի կեանքին պահանջներուն համեմատ, լայն բանալով իր հոգիին ու սնտեցութեան կարելի աղբիւրները:

Ոչ մէկ ատեն Իլիլիկոյ Աթոռը բախտը չէ ունեցած այսքան ծանր՝ բայց այսքան օգտաւէտ առաքելութեան մը հանդիսարանն ըլլալու:

Սրտառուչ այս հաստատումներէն յետոյ, ուր մեր եկեղեցւոյ ձայնը, ինչպէս մեր ժողովուրդին խղճմանքը, իրարու կուգան կազմելու համար մեր օրերու յատուկ միակ կարելի օգեղէն տարազը, մեզի կը մնայ շնորհներու եւ բարիքներու աղբիւրէն մաղթել կարելի անհրաժեշտ ոյժը, որպէսզի այս ընտրութեամբ հեռատեսուած եւ յուսացուած արդիւնքները իրանան այս նոր, չըսելու համար վերանորոգ, փառքին մէջ Իլիլիկոյ Կաթողիկոսութեան:

ԽՄԲ.

